

Méně odpadu, více úspor: MŽP poskytne obcím a dalším subjektům 400 milionů korun na re-use centra, kompostéry a prevenci jednorázového odpadu

12.11.2024 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

Nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne. Obcím, jejich příspěvkovým organizacím a dalším veřejným subjektům se nyní otevírá nová možnost získat finanční prostředky na projekty, které sníží produkci odpadů v obcích. Ministr životního prostředí Petr Hladík vyhlásil v jednom ze sedmi brněnských re-use pointů novou výzvu z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), která podpoří vznik re-use center a nábytkových bank, pořízení domácích kompostérů a nákup opakovaně použitelného nádobí. Celkem je ve výzvě připraveno 400 milionů korun a příjem žádostí se otevře 20. listopadu 2024.

„Odpadu produkujeme obrovské množství. Dlouhodobě se snažíme obcím pomáhat s jeho odstraněním, protože pro mnohé obecní rozpočty jsou náklady na komunální odpad vysokou položkou. Důležitá je ale především prevence, což je případ této dotační výzvy. Pokud odpad vůbec nevznikne, není třeba jej drazě odstraňovat,“ vysvětluje ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL) a dodává: „Z nové výzvy z OPŽP mohou obce čerpat finanční příspěvek na koupi kompostérů pro snížení množství komunálního odpadu, dále také na budování re-use center pro opětovné použití výrobků včetně aktivit pro opravy a prodlužování životnosti výrobků, nebo na podporu prevence vzniku odpadů z jednorázového nádobí a jednorázových obalů.“

Podpora projektů na prevenci vzniku odpadu není žádnou novinkou. Resort životního prostředí tyto projekty podporuje z evropských zdrojů pravidelně, naposledy v loňském roce. *„V předchozí výzvě jsme rozdělili z Operačního programu Životní prostředí více než půl miliardy korun. Peníze na předcházení vzniku odpadů získalo na 262 projektů, z nichž už jsou více než dvě třetiny hotové,“ vypočítává ministr Petr Hladík. „Tato výzva je dalším krokem ke snížení množství odpadu v obcích a k finanční úlevě obecním rozpočtům,“ uzavírá ministr Hladík. Řada měst, obcí a organizací této možnosti již využila a pořídila kompostéry pro své občany či otevřela re-use centra, tedy místa, kde končí vyřazené věci, které mohou ostatní ještě využít. Možností minulé výzvy využila například městská svozová a odpadová společnost SAKO Brno, která dostala dotaci ve výši 8,5 milionů korun. „Díky finančním prostředkům z výzvy jsme pořídili vybavení tří našich Re-Use pointů a podpořili nákup celkem 5 100 kompostérů, které jsme tak mohli ve spolupráci s brněnským magistrátem bezplatně rozdat občanům i zahrádkářským organizacím,“ uvedl generální ředitel SAKO Brno Karel Jelínek.*

Další projekt re-use centra chystá i město Brno. *„Jako město Brno připravujeme projekt velkého re-use centra, které by se ve spolupráci se společností SAKO Brno soustředilo na opětovné využití odpadu. Inspirací jsou nám velká centra například ve Vídni nebo v Ostravě. Chceme, aby budova v sobě obsahovala jak maloobchodní plochu bezbariérově dostupnou, tak i dílny na opravu předmětů a vzdělávací prostory. Motivem pro tuto budovu je téma ekologie, cirkularity a její osvěta. Chceme, aby budova byla energeticky udržitelná, v dobré dostupnosti MHD, ale i pro příjezd autem. Významným faktorem je i cenová přístupnost pro občany města Brna a jižní Moravy,“ řekl náměstek primátorky města Brna pro životní prostředí Filip Chvátal (KDU-ČSL).*

Finanční podporu re-use center a kompostáren vítá i místostarosta městské části Brno-Židenice, kde se nachází jeden ze sedmi brněnských re-use pointů, v němž dnes ministr životního prostředí novou výzvu představil. *„Rostoucí množství odpadů je velkou výzvou pro všechny obce a města. Proto velmi vítám finanční podporu na projekty, které se snaží předcházet vzniku odpadů. Jedním z takových funkčních projektů je místní re-use centrum, kam lidé odkládají drobný nábytek či věci z domácnosti. Co jeden už nepotřebuje, může využít někdo další. Vnímám to jako další skvělou příležitost pro naše občany, kteří již v minulosti ocenili například rozšíření tzv. hnědých popelnic na bioodpad i do lokalit, které nám sami navrhli. Skvělé jsou i kompostéry zdarma, díky kterým si lidé mohou připravit kvalitní přírodní hnojivo a my snížíme množství odpadu, který bychom museli zbytečně svážet do spalovny,”* uvedl **místostarosta městské části Brno-Židenice Štěpán Juránek (KDU-ČSL)**.

Vedle domácích kompostérů a re-use center se aktuální podpora zaměřuje také na omezení jednorázového nádobí. To se často týká například vánočních trhů, které se pomalu blíží a kde je tento druh odpadu běžný. Dotace umožní obcím pořídit opakovaně použitelné kelímky, tácky, příbory, nádoby na potraviny či lahve a obaly a zajistit infrastrukturu potřebnou pro jejich skladování a mytí a další zařízení. *„Velmi dobrým počinem, kterým město Brno začalo, je i používání zálohovaných kelímků v rámci vánočních trhů, které umožňují i jejich darování na dobročinné aktivity,”* doplnil náměstek primátorky Filip Chvátal.

Obce mohou peníze využít i na rozšíření stávající odpadové infrastruktury, například sběrných dvorů či svozu komunálních odpadů, ale pouze doplňkově ke třem hlavním aktivitám, a to maximálně do 20 % způsobilých nákladů.

Výzva poskytuje podporu v přibližně poloviční výši celkových nákladů. *„Obce mohou získat dotaci až 40 % na pořízení kompostérů, a pokud se rozhodnou pro ekologičtější, tzv. zelené kompostéry, dostanou navíc bonus 15 %. U ostatních podporovaných opatření, která pomáhají předcházet vzniku odpadu, dotace pokryje až polovinu nákladů,”* upřesňuje **ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman**, jehož úřad žádosti vyřizuje, a dodává: *„Podpořené kompostéry nemusí putovat jen na zahrady občanů, obce je mohou využít i pro komunitní zahrady, školy, školky nebo jiné veřejné instituce, což jim dále pomůže při nakládání s odpady.”*

Žádat o výzvu mohou obce, městské části hl. města Prahy, dobrovolné svazky obcí, obchodní společnosti, družstva vlastněná ze 100 % veřejnoprávními subjekty a příspěvkové organizace. Příjem žádostí o dotaci **se otevře 20. listopadu 2024** a potrvá do 30. května 2025. Výzva je průběžná (nesoutěžní) s jednokolovým modelem hodnocení žádostí s celkovou alokací 400 milionů korun. O výzvu lze žádat online přes Portál ISKP21+. Detaily a dokumenty k výzvě naleznete zde: <https://opzp.cz/dotace/68-vyzva/>.

https://www.mzp.cz/cz/news_20241112_Mene-odpadu-vice-uspor-MZP-poskytne-obcim-a-dalsim-subjektum-400-milionu-korun-na-re-use-centra-kompostery-a-prevenci-jednorazoveho-odpadu